

φτύνω

φτύνω κ. **φτάω** κ. **φτω**, ρ. [<μσν. φτύνω, από το ἔφτυσα, ἀόρ. του φτύω <αρχ. πτύω], φτύνω. **1.** ρίχνω το σάλιο μου στο πρόσωπο κάποιου ως εκδήλωση αποστροφής, περιφρόνησης ή προσβολής. Πολλές φορές, η αρνητική αυτή εκδήλωση γίνεται λεκτικά: «όχι μόνο δε σε υπολογίζω, αλλά σε φτύνω κι από πάνω». **2.** αγνωώ, περιφρονώ κάποιον: «απ' τη μέρα που του 'πесе το λαχείο, μας ἔφτυσε όλους». (Ακολουθούν 36 φρ.)·

- άλλοι τα γένια επιθυμούν κι άλλοι που τα 'χουνε τα φτουν, βλ. λ. [γένια](#)·

- αν..., να με φτύσεις, λέγεται εν είδει στοιχήματος με τη σιγουριά ότι αυτό που λέω, αυτό που υποθέτω είναι αδύνατο να πραγματοποιηθεί, δε θα πραγματοποιηθεί ή δε θα έχει τη χρησιμότητα ή χρηστικότητα που επιδιώκουμε: «αν σου επιστρέψει τα χρήματα που του δάνεισες, να με φτύσεις || αν σε ξαναμιλήσω, να με φτύσεις || αν μπορέσεις να σκάψεις μ' αυτό το κατασκευάσμα που σκάρωσες, να με φτύσεις». (Λαϊκό τραγούδι: πού θα πας, βρε βάσανο, να σταματήσεις και μου λες: **αν θα γυρίσω, να με φτύσεις**;)· Πολλές φορές, μετά την υποθετική πρόταση ακολουθεί το εμένα ή το τότε εμένα. Συνών. αν..., να με γράψεις ή αν..., να μας γράψεις / αν..., εγώ θα κάτσω να με γαμήσεις / αν..., να με χέσεις / αν..., να μου περάσεις χαλκά στη μύτη / αν..., να μου τρυνήσεις τη μύτη·

- δε γλείφω εκεί που φτύνω, βλ. λ. [γλείφω](#)·

- δε φτύνεις τα μπούτια σου! βλ. λ. [μπούτι](#)·

- δε φτύνεις τα μπούτια σου να κατεβάσουν μαντζούνια! βλ. λ. [μπούτι](#)·

- δεν είναι ούτε για να τον φτύνεις, βλ. φρ. σιχαίνεσαι (και) να τον φτύσεις. (Τραγούδι: και σιγά τ' αυγά κι οι συγγενείς π' **ούτε να τους ἔφτυνε** κανείς)·

- είναι (για) να μασάς κουκιά και να τον φτύνεις, βλ. λ. [κουκί](#)·

- είναι (για) να φτύνεις κουκούτσια, βλ. λ. [κουκούτσι](#)·

- είναι σαν να τον ἔφτυσε, πρόκειται για παιδί που έχει μεγάλη ομοιότητα με τον πατέρα του ή τη μητέρα του: «από πού κατάλαβες πως είναι γιος του τάδε; Πώς να μην καταλάβω, αφού είναι σαν να τον ἔφτυσε»·

- είναι σαν να τον ἔφτυσε οχιά, βλ. λ. [οχιά](#)·

- ἔφτυσα της μάνας μου το γάλα, βλ. λ. [μάνα](#)·

- θα φτύσεις της μάνας σου το γάλα, βλ. λ. [μάνα](#)·

- θα φτύσω! έκφραση με την οποία παρακινούμε κάποιον να πάει και να ἔρθει πολύ γρήγορα εκεί που τον στέλνουμε, γιατί, σύμφωνα με τη λαϊκή αντίληψη, αν ξεραθεί το σάλιο μας και αυτός δεν έχει επιστρέψει ακόμη, τότε, υποτίθεται θα ξεραθεί και ο κώλος του: «πάνε κι ἔλα γρήγορα... θα φτύσω!»·

- μ' ἔφτυσαν, δε με υπολόγισαν διόλου, με αγνόησαν, με περιφρόνησαν: «προσφέρθηκα να τους βοηθήσω, αλλά μ' ἔφτυσαν || κανόνισαν να πάνε το βράδυ στα μπουζούκια και μένα μ' ἔφτυσαν»·

- μασάει σίδερα και τα φτύνει πινέζες, βλ. λ. [σίδερο](#)·

- να σε φτύσω να μη (μου) βασκαθείς! βλ. λ. [βασκαίνομαι](#)·

- να σε φτύσω να μη σε ματιάσω! βλ. λ. [ματιάζω](#)·

- ούτε να φτύσεις απάνω του, βλ. φρ. σιχαίνεσαι (και) να τον φτύσεις·

- *πάει να φτύσει, α.* ειρωνική απάντηση ή απάντηση αδιαφορίας σε κάποιον που μας ρωτάει *πού πήγε ο τάδε ή πού είναι ο τάδε. β.* απάντηση που δίνουμε στην ερώτηση κάποιου *πού πήγε ο τάδε ή πού είναι ο τάδε*, όταν δε θέλουμε να του αποκαλύψουμε πού πραγματικά πήγε ή πού είναι. Για συνών. βλ. φρ. *τον πήραν στην αεράμυνα*, λ. *αεράμυνα*.

- *σιχαίνεσαι (και) να τον φτύσεις ή σιχαίνεσαι (και) να φτύσεις απάνω του*, έκφραση που δηλώνει έσχατη περιφρόνηση για κάποιον: «πώς να κάνεις παρέα μαζί του, αφού σιχαίνεσαι και να τον φτύσεις».

- *τα 'φτυσα*, (στη νεοαργκό) από αγανάκτηση ή από υπερβολική κούραση αναγκάστηκα να εγκαταλείψω στη μέση μια εργασία ή μια προσπάθεια: «κουράστηκα τόσο πολύ με τη δουλειά που ανέλαβα, που κάποια στιγμή τα 'φτυσα»· βλ. και φρ. *τα 'φτυσε*.

- *τα 'φτυσε, α.* (στη νεοαργκό) πέθανε, ιδίως ύστερα από μακροχρόνια και επώδυνη αρρώστια: «τον γύρισαν σ' ένα σωρό γιατρούς, αλλά στο τέλος τα 'φτυσε ο άνθρωπος κι ησύχασε». **β.** (για μηχανήματα) καταστράφηκε ολοκληρωτικά από την πολυκαιρία ή από την έντονη ή κακή χρησιμοποίησή του: «είκοσι χρόνια το 'χα αυτό τ' αυτοκίνητο, ώσπου στο τέλος τα 'φτυσε»· βλ. και φρ. *τα 'φτυσα*.

- *τα 'φτυσε όλα*, (στη γλώσσα της αργκό) ύστερα από ανυπόφορες πιέσεις ή σωματικά βασανιστήρια, πρόδωσε όλα όσα γνώριζε: «έφαγε τόσο ξύλο μέσ' στην Ασφάλεια, που τα 'φτυσε όλα».

- *τον κάνω να φτύσει αίμα*, βλ. λ. [αίμα](#).

- *τον φτύνουν κι αυτός λέει ψιχαλίζει*, βλ. λ. [ψιχαλίζει](#).

- *τον φτύνω στα μούτρα*, βλ. λ. [μούτρο](#).

- *φίδι να φτύσει, θα σκάσει*, βλ. λ. *φίδι*.

- *φτύνω αίμα*, βλ. λ. [αίμα](#).

- *φτύνω μαύρο αίμα*, βλ. λ. [αίμα](#).

- *φτύνω στ' όνομά του*, βλ. λ. [όνομα](#).

- *φτύς' στον κόρφο σου! ή φτύς' τον κόρφο σου!* βλ. λ. *κόρφος*.

- *φτύνω στον τάφο του*, βλ. λ. [τάφος](#).

- *φτύς' στ' αρχίδια σου! ή φτύς' τ' αρχίδια σου!* βλ. λ. [αρχίδι](#).

- *φτύς' τα έξω;* (στη νεοαργκό) ερώτηση σε κάποιον, στην περίπτωση που τον παιδεύουμε και δεν του λέμε κάτι που αποτελεί μυστικό ή του έχουμε υποβάλει στη δοκιμασία ενός αινίγματος, στη λύση ενός γρίφου και δεν ξέρει τη σωστή απάντηση, με την έννοια να του την πούμε εμείς που τη γνωρίζουμε, για να πάψει να βασανίζεται άλλο. Συνών. *να το πάρει το ποτάμι(!)*.

- *φτύσε με να μη με βασκάνεις!* βλ. λ. [βασκαίνω](#).

- *φτύσε με να μη με ματιάσεις!* βλ. λ. [ματιάζω](#).